

Z DOBRODRUŽSTVÍ ŠIMONA TUDECIA, PRAŽSKÉHO STUDENTA, 1656-1659

***Šimon Tudecius, student medicíny, zapsal vzpomínky ze svých cest:
„Krátká zpráva o cestě, kterou jsem já, Šimon Alois Tudecius de Monte
Galea, vykonal s královnou švédskou Kristinou (dcera Gustava Adolfa)
do Francie a s apoštolským vyslancem do Španěl, dále do Levantu a Asie,
a o krvavém střetnutí benátského loďstva s úhlavním nepřítelem
křesťanů, s Turky.“***

1. června jsme asi ve 20 hodiny přijeli do Civitavecchia (je to pěkná pevnost s dvojitým portem, jak vnějším, tak vnitřním, vysokým majákem a hezky zdobenou citadelou). Přistáli jsme u majáku a brzy na to zástupce velitele, Stefano Lumelini, Janovan, v přítomnosti převora řádu, vybavil vojsko děly. Vojáci se poté nalodili na galéry, které tehdy byly podezřelé a nalézalo se na nich mnoho nemocných.

Když jsme se nastěhovali do kvartýrů galéry, připadlo na mě jedno z nejpohodlnějších míst na lodi, na šesté lavici od zádi na levém bou, kde byli čtyři křesťanští otroci a jeden Turek, původem z Tunisku, jménem Mostofa. Byl původem urozený Berber, kterýžto uprchl na moře pro vraždu, jíž se dopustil na urozeném soukmenovci, a stal se pirátem čili mořským lupičem. Avšak při svém loupežení u ostrova Pontio, kde získal velkou kořist z neapolských lodí, byl chycen a přikován ke galéře. U tohoto mahometského otroka bylo třeba obdivovat, že zřeknuv se jednou pití vína, raději zvolil soužení, než by vína okusil.

18. června jsme připluli k ostrovu Ponza, kdež nám sice zprvu stříleli na pozdrav, ale když zjistili, že jsme podezřelí a chceme vykonat karanténu (přičemž našim ani nedovolili nabrat na pevnině vodu), hrubě nás z pevnosti vyhnali, navíc některé z našich zranili a jeden zůstal mrtvý. Když jsme ale naznačili, že by toho měli nechat, jinak jim oplatíme stejně, vzkázali, abychom se vzdálili, že pak toho nechají. Tedy jsme se uchýlili na klidné místo, kde jsme setrvali po několik dní.

Tehdy postihly naši loď velké ztráty v posádce, neboť byla nakažena morem, takže většina posádky byla pohřbena v moři. Toto místo je špatné a nuzné, divoké a zježené útesy, položené daleko od pevniny království neapolského. Je to tu pravá skrýš a úkryt mořských lupičů, kde byl i můj Mostofa chycen a uvržen do otroctví. Nestačil také toto místo dost proklínat.

Co se týče pevnosti, je velmi špatně stavěná, ale i špatně zásobovaná a vyzbrojená, takže svému majiteli, knížeti z Parmy, přináší velmi špatný zisk. Toto místo bylo pojmenováno podle Piláta Pontského, protože když plul z Říma do Jeruzaléma, a taky tamodtud do Říma, měl ve zvyku se tam zastavit a zdržet.

Zbytek posádky se vylodil a přemístil do baráků na přístavní zdi a galéry byli vyčištěny. Tehdy, když jsme kotvili pod majákem, přihodil se zvláštní případ a podívaná. Jednoho Neapolitance, který sloužil na galéře jako námořník, bodla tarantule (pavouk vyskytující se v Apulii) a vstříkla mu svůj jed. On se dal na galéře do tance a skákání, což už dříve častěji činil, neboť když pavouk bodne člověka a vpíchne mu svůj jed, musí, pokud je slunce na obloze, tři dni po sobě tancovat, ale v noci odpočívá. Po třech dnech je zachráněný. Toho muže postavili na zeď se dvěma hudebníky, kteří hráli na housle a kytaru a on tančil, hned s taseným kordem, jindy s kazajkou v ruce, poskakoval jako smyslů zbavený do západu slunce. Dívali jsme se na toho chlapíka a dali se do náramného smíchu, ale hudebníci nás nabádali, abychom měli raději slitování, řkouce, že je to trest boží. Tedy jsme s ním ve zbývajícím čase měli velký soucit.

Jelikož jsme 27. června nebyli dost zásobeni vodou, ptali se kavalíři, kdo by chtěl zkusit své štěstí a vystoupit na pevninu a vyzkoušet svou odvalu. Já jako mladý čtyřiaadvacetiletý hoch jsem též nechtěl být mezi posledními a s chutí se přihlásil. Když to viděli mí přátelé, dali se také se mnou odvelet. Poté, co jsme si připili na zdraví, jsme přestoupili z galér do člunů a pluli k pevnině, kde se shromáždilo asi 1000 mužů. Vytvořili jsme tři oddíly a zatímco naši otroci nabírali vodu v řece kryti oddílem starých zkušených vojáků, pochodovali jsme v bojové sestavě na blízký pahorek. Po chvíli proti nám vyrazili Turci a vyvolali potyčku, ale odrazili jsme je. Krátce na to dorazily další turecké voje s jezdci, kteří na nás ostře dotírali, takže někteří z našich zůstali na místě. Též i můj přítel, Jan Wirnsberger, jenž stál vedle mne a jeho pravá líce byla naskrz prostřelena, zatím co mne všemohoucí Bůh z obzvláštní milosti před neštěstím ochránil.

Jelikož jsme nyní nemohli odolat turecké síle, ustoupili jsme k člunům. Ale pak jeden benátský důstojník zahájil útěk a tím přivedl oddíly ve zmatek, takže každý chtěl být v člunu první. Turci na nás zle dotírali a mnohé šavli srazili.

Když to uviděl generalissimus, poslal k břehu několik lehčích galér, které Turky střelami z děl zadržely, jinak by se nás bylo jen velmi málo vrátilo.